

مقدمه: با وجود پیشرفت‌های صورت گرفته در درک فیزیولوژی درد حاد، تولید اپیوئیدهای جدید و داروهای ضد درد غیراپیوئیدی و روش‌های جدید جراحی با تهاجم پایین، همچنان معضلاتی در کنترل درد پس از عمل وجود دارد. با توجه به محدودیت مطالعات قبلی و نیز نبود مطالعه‌ای مشابه در منطقه بر آن شدیم تا در این بررسی اثرات عصاره استخراج شده گیاه چله‌داغی (*Eremostachys laciniata*) را در کاهش درد بیماران پس از جراحی آپاندکتومی باز و نیز اثرات این دارو بر میزان استفاده از داروهای ضد درد و عوارض پس از جراحی را تا ۲۴ ساعت پس از انجام جراحی ارزیابی کنیم.

روش کار: در این مطالعه کار آزمایی بالینی در بازه فروردین ۱۳۹۱ تا شهریور ۱۳۹۱، ۱۲۰ بیمار که قرار بود تحت جراحی آپاندکتومی قرار بگیرند، به طور تصادفی انتخاب شده و در دو گروه ۶۰ نفری مداخله (شیاف ۳۵ میلی گرمی چله‌داغی، از ۲۴ ساعت قبل از عمل تا ۲۴ ساعت پس از عمل) و شاهد (شیاف پلاسبو، از ۲۴ ساعت قبل از عمل تا ۲۴ ساعت پس از عمل) قرار گرفتند. درد بیمار و نیاز به داروی ضد درد در ریکاوری، ساعت ۱، ۲، ۳، ۴، ۸، ۱۶ و ۲۴ بعد از ورود به بخش ارزیابی شد.

نتایج: ۷۲ بیمار (۶۰٪) مذکر و ۴۸ بیمار (۴۰٪) مونث بودند. میانگین سنی بیماران $26/77 \pm 9/07$ سال بود. میانگین مدت زمان جراحی $43/52 \pm 16/9$ دقیقه بود (بازه ۳۵ تا ۹۰ دقیقه). میانگین درد بیماران بر اساس نمره VAS در زمان ریکاوری در دو گروه دارو و دارونما به ترتیب $1/17 \pm 7/73$ و $8/73 \pm 0/97$ بود ($P < 0/001$). چنین

اختلافی در تمامی طول اندازه‌گیری حفظ شده بود به گونه‌ای که در ساعت ۲۴ پس از ورود بیمار به بخش میانگین نمره VAS بیماران به ترتیب $0/71 \pm$ و $0/85 \pm$ بود (۴/۲۳). در ساعت اول پس از ورود به بخش بیماران میزان دریافت ضد درد در گروه دارو و دارونما به ترتیب $96/6\%$ ($43/3\%$ دیکلوفناک و $53/3\%$ ترامادول) و 100% (5% دیکلوفناک و 95% ترامادول) بود ($P < 0/001$). در ساعت ۲۴ پس از ورود بیماران به بخش هیچ بیماری در گروه دریافت چله‌داغی نیازی به دریافت داروی ضددرد (نمره VAS بیشتر از ۴) نداشت در حالی که 35% بیماران گروه دریافت دارونما داروی ضددرد ($33/3\%$ دیکلوفناک و $1/7\%$ ترامادول) دریافت کرده بودند. سیر تغییرات میزان درد بیماران در گروه تحت درمان با چله‌داغی ($P < 0/001$) و گروه تحت درمان با پلاسبو ($P = 0/002$) از نظر آماری معنی‌دار بود. علاوه بر این تفاوت سیر تغییرات دو گروه نیز از نظر آماری معنی‌دار بود ($P < 0/001$).

نتیجه‌گیری: می‌توان گفت گیاه چله‌داغی یک داروی جایگزین و یا مکمل مناسب در تسکین درد بعد از عمل آپاندکتومی است که با توجه به اثربخشی مناسب و نیز عوارض بالینی محدود می‌توان استفاده از آن را در سایر مراکز درمانی توصیه کرد. هرچند انجام مطالعات بیشتر و استفاده از دارو در جراحی‌های دیگری برای استفاده روتین از آن ضروری به نظر می‌رسد.

کلمات کلیدی: تسکین درد، عمل آپاندکتومی، Eremostachys laciniata

کچھ تاثیر *Eremostachys laciniata* در تسکین درد بعد از عمل آپاندکتومی